

รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A Model of Innovative Leadership for School Administrators in the Digital Era in Schools under the Primary Educational Service Area Offices in the Northeastern Region

ยุบลวรรณ สาชนะ¹ กฤษดา ผ่องพิทยา² และจุฬาพรรณภรณ์ ธนะแพทย์³

Yubolwan Sachana¹ Kisdha Pongpitaya² and Churaphunporn Thanaphet³

Corresponding Author E-mail: pocky0918655624@gmail.com

Received: 2026-06-20; Revised: 2026-07-21; Accepted: 2026-07-30

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและประเมินรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน ดำเนินการ 2 ระยะ ระยะที่ 1 สร้างรูปแบบโดยสังเคราะห์วรรณกรรม ประเมินความต้องการจำเป็นจากผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 385 คน ยกร่างรูปแบบ และตรวจสอบร่างด้วยการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน ระยะที่ 2 ประเมินรูปแบบด้วยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ใน 4 ด้าน คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1. รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับค่า PNI_{modified} ได้แก่ การมีวิสัยทัศน์ การสร้างบรรยากาศองค์กรเชิงนวัตกรรม การบริหารความเสี่ยง การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม และการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม และมีส่วนประกอบรูปแบบ 5 ด้าน ได้แก่ หลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง วิธีดำเนินการ และเงื่อนไขความสำเร็จ

2. ผลการประเมินรูปแบบพบว่า ด้านความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

¹ นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

¹ Doctor of Philosophy in Educational Administration, Phetchabun Rajabhat University

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Assistant Professor of Graduate School, Phetchabun Rajabhat University

³ อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Lecturer of Graduate School, Phetchabun Rajabhat University

คำสำคัญ : รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล, โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา

Abstract

This research aimed to construct and evaluate a model of innovative leadership for school administrators in the digital era in schools under the Primary Educational Service Area Offices in the Northeastern Region. A mixed-methods research design was employed, conducted in two phases. Phase 1 involved constructing the model through literature synthesis, assessing the priority needs of 385 school administrators, drafting the model, and verifying the draft through focus group discussions with 11 experts. Phase 2 involved evaluating the model through an expert seminar with 11 purposively selected experts, in four aspects: accuracy, appropriateness, feasibility, and utility. Quantitative data were analyzed using mean and standard deviation (S.D.), while qualitative data were analyzed using content analysis. The results were as follows:

The findings revealed that: The model of innovative leadership for school administrators in the digital era, termed the "LEADS Model," consists of 5 components, ranked according to Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) values, namely: 1) Leading with Vision (L), 2) Embracing Innovative Thinking (E), 3) Anticipating Risk (A), 4) Dynamic Environment for Innovation (D), and 5) Synergistic Teamwork (S). The model comprises 5 elements: principles, objectives, structure, procedures, and conditions for success.

The results of the model evaluation revealed that, overall, the aspects of accuracy, appropriateness, feasibility, and utility were rated at a high level.

Keywords: Innovative Leadership Model, School Administrators in the Digital Era, Schools under the Primary Educational Service Area Office

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 ได้รับการขับเคลื่อนภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ที่มุ่งเน้นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก โดยเฉพาะการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและนวัตกรรมในการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ขับเคลื่อนนโยบายการศึกษายุคดิจิทัลผ่านโครงการโรงเรียนดิจิทัลและการพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2568) การขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำที่เข้มแข็งและสามารถนำการเปลี่ยนแปลงมาปรับใช้ในบริบทของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจึงครอบคลุมด้านการมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก (ฐิตินันท์ นันทะศรี, 2563) สะท้อนว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเป็นกลไกสำคัญที่จะขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงและยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและเศรษฐกิจในยุคดิจิทัลต่อไป

อย่างไรก็ตาม การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัลยังเผชิญกับปัญหาและความท้าทายหลายประการที่ส่งผลกระทบต่อการยกระดับมาตรฐานการศึกษาของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ การศึกษาของจิตติมา วรณศรี และคณะ พบว่าการขาดความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีดิจิทัลและสมรรถนะของผู้บริหารและครูในการใช้เทคโนโลยีเป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษาในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะในโรงเรียนขนาดเล็กและโรงเรียนในพื้นที่ห่างไกล (จิตติมา วรณศรี, วิไลวรรณ เทอดธรรม และสุวัฒน์ วัฒนศิริชัยกุล, 2564) ขณะเดียวกัน แม้จะมีองค์ความรู้ด้านองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอยู่พอสมควร แต่ยังขาดรูปแบบ (Model) ที่บูรณาการองค์ประกอบเหล่านั้นให้เป็นแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนและนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่สมบูรณ์ควรมีองค์ประกอบของโปรแกรมครบถ้วนทั้งหลักการ วัตถุประสงค์ และเนื้อหา ผ่านกระบวนการพัฒนาที่เป็นขั้นตอนชัดเจน จึงจะได้รับการยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิว่ามีความเหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้จริง (นาฏยา ปาละสิทธิ์ และพิกุล ภูมิโคกรัตน์, 2567) ความท้าทายเหล่านี้สะท้อนให้เห็นถึงช่องว่างระหว่างนโยบายกับการปฏิบัติในระดับสถานศึกษา และชี้ให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัล แต่ที่ผ่านมายังไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรมเพียงพอสำหรับนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างจากพื้นที่อื่น โดยส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กที่กระจายอยู่ในพื้นที่ห่างไกล มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ครู และโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2568) การศึกษาของ ศศิประภา ฤทธิศรี พบว่าแม้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยรวมของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าด้านการใช้เทคโนโลยี ขาดแคลนและการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เสมือนจริงยังมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าด้านอื่นอย่างมีนัยสำคัญ (ศศิประภา ฤทธิศรี, 2568) สอดคล้องกับการศึกษาของนภาพร จันทร์บุตร และจิตติมา วรณศรี ที่พบว่าด้านการสร้างบรรยากาศแห่งองค์การ นวัตกรรมมักมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในกลุ่มผู้บริหาร อันเนื่องมาจากโครงสร้างองค์การที่ยังไม่ยืดหยุ่นเพียงพอ (นภาพร จันทร์บุตร และจิตติมา วรณศรี, 2567) แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างเป็นระบบและยั่งยืน

ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนารูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความถูกต้อง เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ต่อการนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้สามารถขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาในยุคดิจิทัลได้อย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อประเมินรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

การทบทวนวรรณกรรม

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแนวคิดที่นักวิชาการหลายท่านได้ให้นิยามไว้ในมุมมองที่สอดคล้องกัน โดยอวิรุทธิ์ พลอนันต์ (2566) อธิบายว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมหมายถึงพฤติกรรมหรือการแสดงออกถึงคุณลักษณะของผู้นำที่มีสมรรถนะ บุคลิกภาพ และบทบาทในการเข้าถึงปัญหาหรือโอกาสที่สลับซับซ้อน สามารถค้นพบแนวทางในการดำเนินการใหม่ ๆ และสร้างความไว้วางใจในหมู่บุคลากร สอดคล้องกับสุทธิวิทย์ อานุภาพเสถียร (2566) ที่ระบุว่าคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมต้องสามารถนำแนวคิดและวิธีการดำเนินงานที่แปลกใหม่มาปรับใช้ในองค์กร พร้อมสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรเกิดนวัตกรรม ในขณะที่ฐริชญา เผือกพรหม (2563) มองว่าเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่ใช้พลังแห่งคุณลักษณะส่วนบุคคลในการนำผู้ใต้บังคับบัญชาด้วยความรู้และวิธีคิดแบบใหม่เพื่อขับเคลื่อนการสร้างนวัตกรรมในสถานศึกษา โดยสรุปแล้ว ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึงพฤติกรรมของผู้บริหารที่สามารถวิเคราะห์ปัญหาและโอกาสอย่างเป็นระบบ ค้นพบและนำแนวคิดหรือวิธีการใหม่มาปรับใช้ในองค์กร โดยอาศัยสมรรถนะและความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดี เพื่อสนับสนุนให้บุคลากรคิดสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารและพัฒนาการศึกษา

ด้านองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากนักวิชาการ 12 แหล่ง พบว่า มีองค์ประกอบที่ปรากฏร่วมกันทั้งสิ้น 10 องค์ประกอบ โดยเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ความถี่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป สามารถสรุปองค์ประกอบหลักได้ 5 ด้าน ได้แก่ 1) การมีวิสัยทัศน์ ซึ่งมีความถี่สูงสุดรวมกับการสร้างบรรยากาศองค์กรเชิงนวัตกรรมที่ร้อยละ 75.00 2) การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม และ 3) การบริหารความเสี่ยง ที่มีความถี่ร้อยละ 50.00 และ 4) การมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม ความถี่ร้อยละ 66.67 และ 5) การบริหารความเสี่ยง ความถี่ร้อยละ 50.00 ในส่วนองค์ประกอบการสื่อสาร สอดคล้องกับเมธี ตั้งสิริพัฒนา และธีระภาพ เพชรมาลัยกุล (2566) ที่ระบุองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านนี้ไว้อย่างสมบูรณ์ ขณะที่องค์ประกอบด้านการสื่อสาร การสร้างแรงบันดาลใจ และการพัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความถี่เพียงร้อยละ 33.33 ส่วนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสร้างเครือข่ายมีความถี่เพียงร้อยละ 16.67 จึงไม่เข้าเกณฑ์ที่กำหนดไว้

จากการทบทวนวรรณกรรมข้างต้น แสดงให้เห็นว่าภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแนวคิดที่มีพัฒนาการทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และองค์ประกอบทั้ง 5 ด้านที่สังเคราะห์ได้มีความสอดคล้องกันในงานวิจัยหลายฉบับ จึงเป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการพัฒนารอบแนวคิดของการวิจัยครั้งนี้

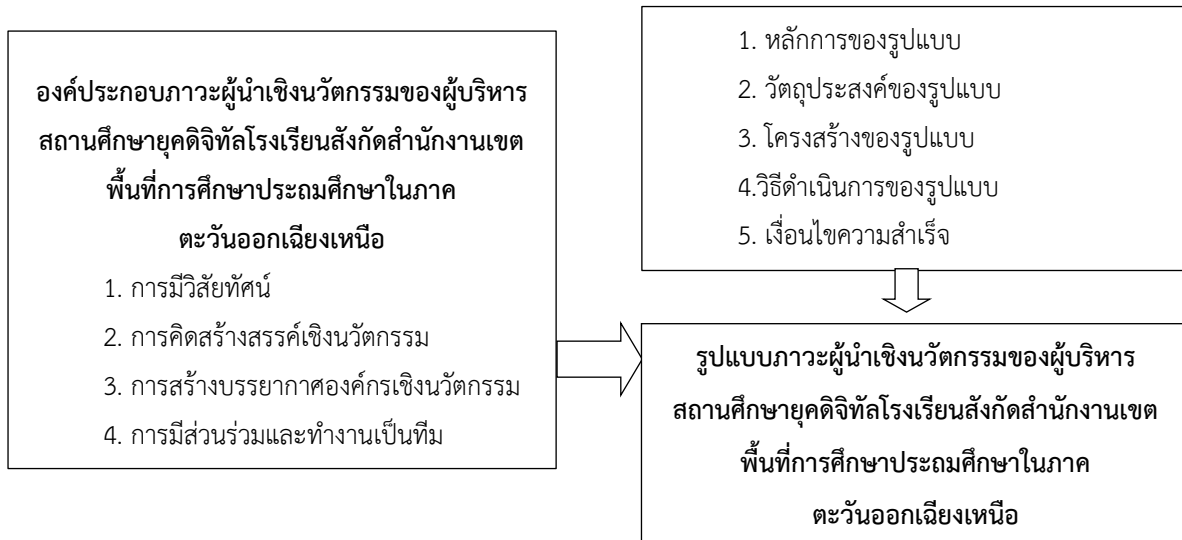
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับ

1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยของ นักวิชาการและนักวิจัย ได้แก่ เมธี ตั้งสิริพัฒนา และ ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล (2566); อวิรุทธิ์ พลอนันต์ (2566); สุทธิวิทย์ อานุภาพเสถียร (2566); นันทิยา ยิ้มรักษา (2565); ฐริชญา เผือกพรหม (2563); รชวิทย์ หล่อศรีสุขชัย (2562); ทรรชธร บุญเกื้อ (2562);

2. รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยของ สมชัย จรรย์ยาไพบูลย์ (2555); พิเชฐ โพธิ์ภักดี (2553); บุญจิตร มีหนู (2565); จงดี เพชรสังคุณ (2565); ทองพรรณ ปัญญาอุดมกุล (2566); พวงเพชร และคณะ (2568); Ivancevich และคณะ (1989 อ้างถึงใน สมาน อัสวภูมิ, 2567); Uche U. Agi และ Eucharie E. Adiele (2014)

จากการที่ได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดได้ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1.1. ศึกษาองค์ประกอบและประเมินความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1.1.1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร่างกรอบแนวคิดของการวิจัย

1.1.2 ศึกษาความต้องการจำเป็นขององค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการ

1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 9,220 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2568) กลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Random Sampling)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60–1.00 และทดลองใช้กับกลุ่มที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) เท่ากับ 0.911

3) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ เก็บข้อมูลผ่าน Google Form กับกลุ่มตัวอย่าง 385 คน ได้รับคืนครบร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนี PNI_{modified} (สุวิมล ว่องวาณิช, 2562) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็นและคัดเลือกองค์ประกอบสำหรับสร้างรูปแบบ

1.2 การยกร่างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์วรรณกรรมและผลการประเมินความต้องการจำเป็นมาเป็นฐานในการยกร่างรูปแบบ โดยกำหนดส่วนประกอบของรูปแบบให้ครอบคลุมและสมบูรณ์ 5 ส่วนประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) โครงสร้างของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินการ ของรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ ทั้งนี้ร่างรูปแบบที่ได้จะนำไปสู่กระบวนการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสม โดยผู้ทรงคุณวุฒิในขั้นตอนต่อไป

1.3 การตรวจสอบร่างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group)

1.3.1 กลุ่มเป้าหมาย ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2557) ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้

- 1) เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์การสอนในสาขาวิชาบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน
- 2) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาที่วุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน
- 3) ผู้บริหารสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 4 คน

1.3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือร่างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งประกอบไปด้วย องค์ประกอบรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1.3.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการตรวจสอบร่างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ของผู้ทรงคุณวุฒิ การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับ ตรวจสอบร่างรูปแบบ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) หลังจากนั้นผู้วิจัยดำเนินการปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบ ตามความเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ทรงคุณวุฒิ ได้รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. การประเมินรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

2.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 11 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (บุญชม ศรีสะอาด, 2557) ซึ่งกำหนดคุณลักษณะของผู้เชี่ยวชาญ ไว้ ดังนี้

- 1) เป็นอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือมีวุฒิ การศึกษาระดับปริญญาเอก และมีประสบการณ์การสอนในสาขาวิชาบริหารการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 3 คน

2) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน

3) ผู้บริหารสถานศึกษาของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาเอก หรือมีวิทยฐานะเชี่ยวชาญ หรือมีประสบการณ์ในการทำงานตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี จำนวน 5 คน

2.2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือเครื่องมือที่ใช้เป็นแบบประเมินรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาคุคคิจิทัลฯ แบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบประเมิน (Checklist) และแบบประเมินรูปแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุม 5 ด้าน (หลักการ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง วิธีดำเนินการ และเงื่อนไขความสำเร็จ) โดยประเมินใน 4 ประเด็น คือ ความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 5 คน ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60–1.00

2.3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยเริ่มจากติดต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความอนุเคราะห์เข้าร่วมการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ด้วยความสมัครใจ จากนั้นจัดทำหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ เพื่อเชิญผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมการสัมมนา พร้อมทั้งประสานนัดหมายวันและเวลา และจัดส่งประเด็นการสนทนากลุ่มให้ผู้เชี่ยวชาญได้เตรียมความพร้อมล่วงหน้า ก่อนดำเนินการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญตามวันเวลาที่นัดหมายไว้

2.4. การวิเคราะห์ข้อมูล

2.5.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบประเมินรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาคุคคิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเมิน 4 ด้าน คือ 1) ความถูกต้อง 2) ความเหมาะสม 3) ความเป็นไปได้ และ 4) ความเป็นประโยชน์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2557)

4.51 - 5.00..หมายถึง	มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50 .หมายถึง	มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับมาก
2.51 - 3.50 หมายถึง	มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับปานกลาง
1.51 – 2.50 หมายถึง	มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อย
1.0 – 1.50 หมายถึง	มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ในระดับน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาคุคคิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีดังนี้

1.1 องค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาคุคคิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ เรียงตามลำดับค่า PNI_{modified} ดังนี้

1) ด้านการมีวิสัยทัศน์ 2) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรเชิงนวัตกรรม 3) ด้านการบริหารความเสี่ยง 4) ด้านการคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม

1.2 ส่วนประกอบของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) โครงสร้างของรูปแบบ 4) วิธีดำเนินการของรูปแบบ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

1.3 รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (LEADS Model) มีรายละเอียดดังนี้

1.3.1 หลักการของรูปแบบ ประกอบด้วย ดังนี้ 1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำที่สร้างแรงบันดาลใจและกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน มุ่งเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของบุคลากรสู่เป้าหมายเชิงนวัตกรรมร่วมกัน 2) องค์กรแห่งการเรียนรู้และการมีส่วนร่วม สถานศึกษาต้องเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่ขับเคลื่อนด้วยชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) และการจัดการความรู้อย่างต่อเนื่อง 3) การบริหารความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ ผู้บริหารจึงต้องมีการรอบการวิเคราะห์ ประเมิน และจัดการความเสี่ยงอย่างรอบคอบและเป็นระบบ

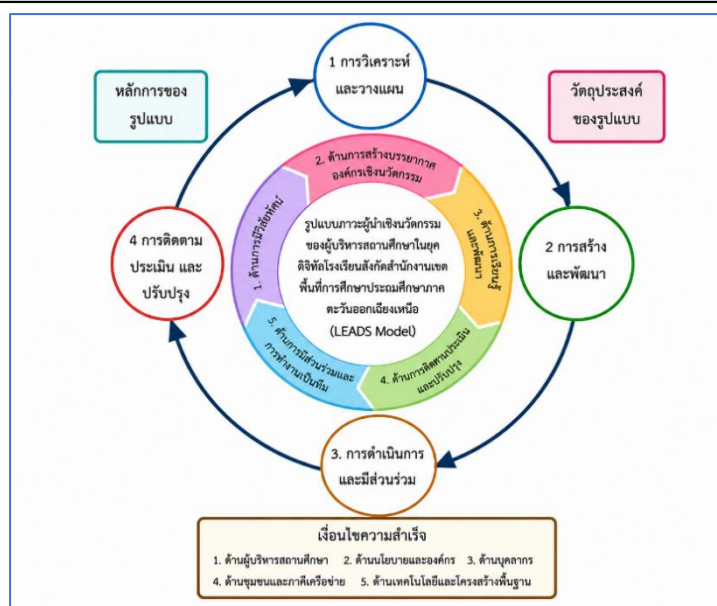
1.3.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ให้มีสมรรถนะที่สอดคล้องกับการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ 2) เพื่อส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำนวัตกรรมมาบูรณาการในกระบวนการบริหารงานทุกด้าน ได้แก่ การบริหารงานวิชาการ การบริหารงานบุคคล การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป ให้เป็นระบบและต่อเนื่อง

1.3.3 โครงสร้างของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1) การมีวิสัยทัศน์ (L-Leading with Vision) 2) การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม (E-Embracing Innovative Thinking) 3) การบริหารความเสี่ยง (A-Anticipating Risk) 4) การสร้างบรรยากาศองค์กรเชิงนวัตกรรม (D-Dynamic Environment for Innovation) และ 5) การมีส่วนร่วมและทำงานเป็นทีม (S-Synergistic Teamwork)

1.3.4 วิธีดำเนินการของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดำเนินการผ่าน 4 ขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกันเป็นวงจรต่อเนื่อง ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์และวางแผน ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนา ขั้นตอนที่ 3 การดำเนินการและมีส่วนร่วม ขั้นตอนที่ 4 การติดตาม ประเมิน และปรับปรุง

1.3.5 เงื่อนไขความสำเร็จ เพื่อให้การนำรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ไปใช้ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด จำเป็นต้องมีเงื่อนไขความสำเร็จที่ครอบคลุม 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านผู้บริหารสถานศึกษา 2) ด้านนโยบายและองค์กร 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านชุมชนและภาคีเครือข่าย และ 5) ด้านเทคโนโลยีและโครงสร้างพื้นฐาน

รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (LEADS Model) แสดงดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเขตจังหวัดโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (LEADS Model)

2. ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเขตจังหวัดโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (LEADS Model) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเขตจังหวัดโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (LEADS Model)

รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาเขตจังหวัดโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (LEADS Model)	ความถูกต้อง			ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. หลักการของรูปแบบ	4.52	0.23	มากที่สุด	4.39	0.36	มาก	4.21	0.40	มาก	4.55	0.34	มากที่สุด
2. วัดประสิทธิผลของรูปแบบ	4.58	0.16	มากที่สุด	4.39	0.36	มาก	4.24	0.45	มาก	4.45	0.31	มาก

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (LEADS Model) (ต่อ)

รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของ ผู้บริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ (LEADS Model)	ความถูกต้อง			ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้			ความเป็นประโยชน์		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3. โครงสร้างของรูปแบบ	4.38	0.34	มาก	4.49	0.27	มาก	4.47	0.43	มาก	4.44	0.36	มาก
4. วิธีดำเนินการของรูปแบบ	4.55	0.19	มากที่สุด	4.39	0.32	มาก	4.27	0.39	มาก	4.50	0.32	มาก
5. เงื่อนไขความสำเร็จ	4.40	0.35	มาก	4.58	0.30	มากที่สุด	4.49	0.44	มาก	4.47	0.22	มาก

จากตารางที่.1 ผลการประเมินความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านความถูกต้อง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.26) ด้านความเหมาะสม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, S.D. = 0.33) ด้านความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.32$, S.D. = 0.42) และด้านความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.49$, S.D. = 0.31)

อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. รูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อภิปรายผล ดังนี้

1.1 หลักการของรูปแบบ ผลการวิจัยพบว่าหลักการของแบบยี่ดหลักการบูรณาการระหว่าง การมีวิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรมที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล การส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ การบริหารความเสี่ยงอย่างเป็นระบบ การสร้างบรรยากาศองค์การที่เอื้อต่อนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีมโดยอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากร ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินว่ามีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก หลักการดังกล่าวสอดคล้องกับธรรมชาติของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และความไม่แน่นอนสูง จำเป็นต้องอาศัยทั้งวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลและความกล้าเสี่ยงอย่างมีเหตุผลควบคู่กัน สอดคล้องกับ

ฐิตินันท์ นันทะศรี (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบหลักของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมต้องครอบคลุมทั้งมิติด้านวิสัยทัศน์ ความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีมไว้ด้วยกันอย่างเป็นองค์รวม ลลภา นาคคุบัว (2564) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ตัวบ่งชี้ที่องค์ประกอบมีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด

1.2 วัตถุประสงค์ของรูปแบบ ผลการวิจัยพบว่าวัตถุประสงค์ของรูปแบบประกอบด้วย 3 ประการ ได้แก่ การพัฒนาคุณลักษณะและพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร การส่งเสริมการนำรูปแบบไปประยุกต์ใช้อย่างเป็นระบบ และการสร้างแนวทางพัฒนาและประเมินภาวะผู้นำอย่างต่อเนื่อง ซึ่งได้รับการประเมินในระดับมากทุกด้าน เนื่องจากสอดคล้องกับความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กถึงขนาดกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ต้องการแนวทางปฏิบัติได้จริงมากกว่าแนวคิดเชิงทฤษฎีเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับ รชวีย์ หล่อศรีสุขชัย (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยการใช้การเรียนรู้จากการปฏิบัติในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผลการวิจัยพบว่า การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยมีพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และ Kremer, H., Villamor, I., & Aguinis, H. (2019) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในเรื่องแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของพนักงาน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีวัตถุประสงค์ชัดเจนในการพัฒนาบรรทัดฐานของทีมสามารถผลักดันให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรมในองค์กรได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.3 โครงสร้างของรูปแบบ ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างของรูปแบบประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ วิสัยทัศน์เชิงนวัตกรรม การคิดสร้างสรรค์เชิงนวัตกรรม การบริหารความเสี่ยง บรรยายภาพองค์การเชิงนวัตกรรม และการทำงานเป็นทีมและการมีส่วนร่วม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินความถูกต้องอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากองค์ประกอบดังกล่าวครอบคลุมมิติสำคัญของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมอย่างครบถ้วน ทั้งมิติเชิงความคิด มิติเชิงพฤติกรรมการบริหาร และมิติเชิงบริบทองค์การที่สอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับนาฏยา ปาละสิทธิ์ และพิกุล ภูมิโคกรัตน์ (2567) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบทั้ง 5 ด้านได้รับการยืนยันความเหมาะสมจากผู้ทรงคุณวุฒิ และยังสอดคล้องกับ Gliddon (2006) ได้วิจัยเรื่อง Forecasting a Competency Model for Innovation Leaders Using a Modified Delphi Technique ผลการวิจัยพบว่าโมเดลสมรรถนะของผู้นำเชิงนวัตกรรมต้องครอบคลุมทั้งวิสัยทัศน์ การบริหารความเสี่ยง การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อความคิดสร้างสรรค์ และการทำงานร่วมกับทีม

1.4 วิธีดำเนินการของรูปแบบ ผลการวิจัยพบว่าวิธีดำเนินการดำเนินผ่านกระบวนการพัฒนา 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นฝึกอบรม ขั้นบูรณาการสู่การปฏิบัติงานจริง และขั้นติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประเมินความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากกระบวนการมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่องที่เชื่อมโยงทั้งการเรียนรู้ภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติจริงเข้าด้วยกัน ทำให้ผู้บริหารสามารถปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาตนเองได้อย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับนาฏยา ปาละสิทธิ์ และพิกุล ภูมิโคกรัตน์ (2567) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนา 4 ขั้นได้รับการยืนยันว่ามีความเหมาะสมและเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง รชวีย์ หล่อศรีสุขชัย (2562) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยการใช้การเรียนรู้จากการปฏิบัติในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการตามวงจรวางแผน-ปฏิบัติ-สังเกต-สะท้อนผลซ้ำหลายรอบส่งผลให้ผู้ร่วมวิจัยมีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

1.5 เจื่อนไขความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่าเจื่อนไขความสำเร็จประกอบด้วยการสนับสนุนจากต้นสังกัดและเครือข่ายทางการศึกษา ความพร้อมของบุคลากรในการเปิดรับการเปลี่ยนแปลง การมีบรรยากาศองค์การที่เอื้อต่อนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และการบริหารจัดการทีมงานอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งได้รับการประเมินในระดับมาก เนื่องจากความสำเร็จของการนำรูปแบบไปใช้มิได้ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบของรูปแบบเพียงอย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมและความพร้อมขององค์การที่จะสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างยั่งยืน สอดคล้องกับ Kremer, H., Villamor, I., & Aguinis, H. (2019) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในเรื่องแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ผลการวิจัยพบว่าเจื่อนไขความสำเร็จได้แก่การพัฒนาบรรทัดฐานของกลุ่มและการแสดงออกถึงการสนับสนุนพนักงาน และสอดคล้องกับกมลชนก ไชย कुमार และยุธิตา ขาปัญญา (2568) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ผลการวิจัยพบว่าองค์ประกอบด้านการบริหารความเสี่ยง บรรยากาศองค์การ และการทำงานเป็นทีมเป็นปัจจัยเชิงสาเหตุสำคัญที่ผลักดันให้สถานศึกษาขนาดเล็กถึงขนาดกลางในภาคตะวันออกเฉียงเหนือพัฒนาไปสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงได้อย่างเป็นรูปธรรม

2. ผลการประเมินรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่ารูปแบบที่พัฒนาขึ้นมีคุณภาพและความสมบูรณ์เพียงพอที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัลได้จริง ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบของรูปแบบทั้ง 5 ด้านได้ถูกสังเคราะห์จากฐานทฤษฎีและงานวิจัยที่หลากหลาย ประกอบกับผ่านการตรวจสอบยืนยันจากผู้ทรงคุณวุฒิอย่างรอบด้าน จึงสอดคล้องกับสภาพและความต้องการที่แท้จริงของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่ สอดคล้องกับ อภิชาติ มุงธิสาร (2566) ได้วิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารและประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบลโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับ Pagaura, A. (2020) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในฟิลิปปินส์ ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะของผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความเหมาะสมและสามารถนำไปใช้อธิบายพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญต่อการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำรูปแบบภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล (LEADS Model) ไปใช้พัฒนาตนเองในแต่ละองค์ประกอบทั้ง 5 ด้าน โดยจัดทำเป็นแผนพัฒนาตนเองรายบุคคลที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารและหน่วยงานต้นสังกัดควรนำวิธีดำเนินการ 4 ขั้นตอนของรูปแบบไปใช้ขับเคลื่อนนวัตกรรมอย่างเป็นวงจรต่อเนื่อง พร้อมจัดเตรียมปัจจัยนำเข้าตามกรอบ 5M+2D ให้พร้อมในทุกขั้นตอน

1.3 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาควรนำรูปแบบและเจื่อนไขความสำเร็จทั้ง 5 ด้านไปบูรณาการกับแผนพัฒนาบุคลากรและนโยบายส่งเสริมนวัตกรรมประจำปีอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการท้าววิจัยในครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้ค้นพบองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล 5 องค์ประกอบ ซึ่งสังเคราะห์เป็นรูปแบบที่มีชื่อเฉพาะ คือ "รูปแบบ LEADS" (LEADS Model) ดังนั้น การวิจัยครั้งต่อไปควร

นำผลการวิจัยที่ค้นพบมาใช้เป็นข้อเรื่องงานวิจัยโดยตรง เช่น "รูปแบบ LEADS: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" เพื่อให้ข้อเรื่องสะท้อนอัตลักษณ์และองค์ความรู้ใหม่ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน และง่ายต่อการจดจำและอ้างอิงในวงวิชาการ

2.2 ควรมีการวิจัยเพื่อทดลองใช้รูปแบบ LEADS ในสถานศึกษานำร่อง เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการนำรูปแบบไปปฏิบัติจริง และขยายผลไปยังบริบทอื่น เช่น สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือภูมิภาคอื่น เพื่อตรวจสอบความสามารถในการปรับใช้ของรูปแบบในบริบทที่ต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก ไชย कुमार, และยุวธิดา ชาปัญญา. (2568). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1. วารสารการบริหารการศึกษา มจร. วิทยาเขตร้อยเอ็ด, 5(1), 77-91.
- จงดี เพชรสังคุณ. (2565). รูปแบบการบริหารจัดการโรงเรียนเอกชนสู่ความเป็นเลิศตามหลักสัปปุริสธรรม 7. ดุษฎีนิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- จิตติมา วรณศรี, วิไลวรรณ เทอดธรรม, และสุวัฒน์ วัฒนศิริชัยกุล. (2564). ความพร้อมของโรงเรียนในการจัดการศึกษายุคดิจิทัล. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 44(2), 156-170.
- จิตตินันท์ นันทะศรี. (2563). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ทองพรรณ ปัญญาอุดมกุล. (2566). รูปแบบการบริหารโรงเรียนที่เน้นภาวะผู้นำและเครือข่ายความสัมพันธ์โดยใช้พื้นที่ปฏิบัติเป็นฐานสู่คุณภาพผู้เรียน. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.), 5(3), 1-14.
- นภาพร จันทร์บุตร, และจิตติมา วรณศรี. (2567). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษากับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเพชรบูรณ์. วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ, 4(1), 14-28.
- นันทิยา ยัมรักษา. (2565). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาประจวบคีรีขันธ์. วารสารนวัตกรรมการศึกษาและการวิจัย, 6(3), 880-891.
- นาถยา ปาละสิทธิ์, และพิกุล ภูมิโคกรัตน์. (2567). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต3. วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา, 15(1), 226-241.
- บุญจิตร มีหนู. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยแบบองค์รวมสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารปัญญา, 12(1), 1-13.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2557). การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พวงเพชร และคณะ. (2568). รูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3. Journal of Applied Education, 6(2), 1-22.
- พิเชฐ โพธิ์ภักดี. (2553). การพัฒนารูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ภูริชญา เพือกพรหม. (2563). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เมธี ตั้งสิริพัฒนา และ ธีระภาพ เพชรมาลัยกุล.(2566). การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความเป็นพลเมืองดิจิทัลของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. วารสารราชพฤกษ์, 20(3), 113-126.
- รชวิทย์ หล่อศรีสุภชัย. (2562). การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยการใช้การเรียนรู้จากการปฏิบัติในวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SME). วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการวิจัยและพัฒนาศึกษาศาสตร์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลฎาภา นาคคูบัว. (2564). การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศศิประภา ฤไกรศรี. (2568). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมในยุค 5.0 ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมชัย จรรย์ไพบูลย์. (2555). รูปแบบการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สมาน อัครภูมิ. (2567). แบบจำลองและการพัฒนาแบบจำลองผ่านการวิจัยทางการบริหารการศึกษา. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, 6(1), 414-426.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). สถิติการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีการศึกษา 2568. เข้าถึงได้จาก กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). สถิติโรงเรียนขนาดเล็กในประเทศไทย ปีการศึกษา 2567. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุทธิวิทย์ อานุภาพเสถียร. (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อสมรรถนะการจัด การเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หรรษธร บุญเกื้อ. (2562). ความต้องการจำเป็นในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษาเอกชนตามแนวคิดภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของนักเรียน. วารสารวิจัยราชภัฏพระนคร สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 15(1), 360-374.
- อภิชาติ มุณีสาร. (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนคุณภาพประจำตำบล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร. ปริญญการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อวิรุทธิ์ ผลอนันต์. (2566). ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยพะเยา.

- Agi, U. U., & Adiele, E. E. (2014). Universal concepts, nature, and basics principles of educational management: Implication for present day school management. *Management*, 4(2), 51-57.
- Gliddon, D. G. (2006). *Forecasting a competency model for innovation leaders using a modified Delphi technique*. University Park, Pennsylvania (PA), USA: The Pennsylvania State University.
- Kremer, H., Villamor, I., & Aguinis, H. (2019). Innovation leadership: Best-practice recommendations for promoting employee creativity, voice, and knowledge sharing. *Business Horizons*, 62(1), 65–74.
- Pagaura, A. (2020). Innovative leadership attributes of school administrators in the Philippines: Implications for educational management. *Interdisciplinary Research Review*, 15(2), 1–7.